

Απλές σκέψεις εκκλησιολογικής συνέπειας ...

Αν ο Παπισμός ανήκει στην Εκκλησία του Χριστού, τότε ...

Υποστηρίζεται στο χώρο της Οικουμενικής Κινήσεως ότι ο Παπισμός ανήκει στην Εκκλησία του Χριστού, ότι είναι μία από τις Τοπικές Εκκλησίες που όλες μαζί συγκροτούν την Εκκλησία, τη Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία, το Σώμα του Χριστού. Συνέπεια της αντιλήψεως αυτής είναι η πεποίθηση ότι ο Πάπας έχει πλήρη ιεροσύνη με αδιάκοπη Αποστολική Διαδοχή, είναι κανονικός Επίσκοπος, διάδοχος του Απ. Πέτρου και τελεί απολύτως έγκυρα μυστήρια που προσφέρουν την αυτή σώζουσα Θ. Χάρη που παρέχεται και δια των Μυστηρίων της Ορθόδοξου Εκκλησίας.

Καρπός της αντιλήψεως αυτής είναι η περί «αδελφών Εκκλησιών» συζήτηση και η απόφαση της Ζ΄ Συνελεύσεως της Ολομελείας της Διεθνούς Μικτής Επιτροπής Θεολογικού Διαλόγου Ορθόδοξων και Ρ/Καθολικών στο Balamand την 17-24.6.1993, γνωστή ως 'συμφωνία Balamand': *«Εκατέρωθεν αναγνωρίζεται ότι όσα ενεπιστεύθη ο Χριστός εις την Εκκλησίαν του – ομολογία της αποστολικής πίστεως, μετοχή εις τα αυτά μυστήρια, κυρίως εις την μίαν ιερωσύνην την τελούσαν την μίαν θυσίαν του Χριστού, αποστολική διαδοχή των επισκόπων – δεν δύνανται να θεωρηθούν ως αποκλειστική ιδιοκτησία μας των ημετέρων Εκκλησιών. Είναι σαφές ότι εντός του πλαισίου τούτου αποκλείεται πας αναβαπτισμός».*

Τι σημαίνει όμως «εκκλησία»; Η λέξη είναι εξαιρετικά πολυσήμαντη. Αρχικά αναφερόταν στην απλή λαϊκή συνέλευση (πχ. «εκκλησία του δήμου»). Αργότερα περιορίστηκε και σήμερα χρησιμοποιείται αποκλειστικά σε θρησκευτικά πλαίσια προσδιορίζοντας κάποιες κοινότητες χριστιανικές (πχ. προτεσταντικές εκκλησίες) ή ακόμα και μη χριστιανικές (εκκλησία των Μορμόνων), ή τέλος και κοινότητες που χρησιμοποιούν τη θρησκευτικότητα ως προσωπείο (πχ. εκκλησία της Σαϋεντολογίας, εκκλησία των Μαρτύρων του Ιεχωβά). Επίσης, υπό τον όρο «εκκλησία» πολλές φορές εννοείται ο κλήρος, ή το σύνολο των θεσμών που ανήκουν στην εκκλησιαστική ζωή, ή ακόμα και οι ίδιες οι ακολουθίες.

Όμως στην αμιγώς θεολογική γλώσσα, στην Ορθόδοξη εκκλησιολογία, με τον όρο «Εκκλησία» **προσδιορίζεται αποκλειστικά και μόνο το ίδιο το Σώμα του Σαρκωθέντος Θεού Λόγου, η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία του Χριστού.** Ακριβώς την ίδια σημασία έχει η λέξη Εκκλησία όταν συνοδεύεται από το επίθετο 'Τοπική', για να προσδιορίσει την σε συγκεκριμένο τόπο φανέρωση της Μίας Εκκλησίας του Χριστού. Σε αυτή την περίπτωση έχουμε την πλήρη και ουσιαστική ταύτιση της Τοπικής με την Καθολική Εκκλησία και ό,τι ισχύει για το μέρος (την Τοπική Εκκλησία), ισχύει και για το καθ' όλον («την κατά την οικουμένην Εκκλησίαν») και το αντίστροφο.

Συνεπώς, όταν χρησιμοποιείται ο όρος «Εκκλησία» είναι απαραίτητο να διευκρινίζουμε με ποια έννοια. Σε μία συζήτηση όπου προσεγγίζουμε γεγονότα από ιστορικής, νομικής, κοινωνιολογικής κοκ πλευράς γίνεται ασφαλώς και η ανάλογη χρήση

του όρου «εκκλησία», όποτε αναφερόμαστε σε απλή θρησκευτική κοινότητα ή θρησκευτική συνάθροιση, η οποία πόρρω απέχει από την αυστηρή θεολογική της έννοια. Υπό αυτή την έννοια έχουμε εκατοντάδες εκκλησίες, που καλύπτουν ένα μεγάλο τμήμα της θρησκευτικής έκφρασης και οργάνωσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε αυτή την περίπτωση είναι προφανές ότι δεν υπάρχει κανένα κριτήριο για το χαρακτηρισμό μιας κοινότητας ως ‘εκκλησία’, αλλά προέχει ο αυτοπροσδιορισμός της: η κάθε κοινότητα, ή ομάδα είναι ‘εκκλησία’, επειδή έτσι θέλει και αυτοχαρακτηρίζεται.

Τα πράγματα όμως είναι εντελώς διαφορετικά όταν αναφερόμαστε στον όρο «Εκκλησία» από θεολογικής πλευράς. Στην Ορθόδοξη Θεολογία ο όρος «Εκκλησία» είναι αυστηρά μονοσήμαντος. Προσδιορίζεται – όπως αναφέρθηκε – αποκλειστικά και μόνο το Σώμα του Χριστού, το οποίο έχει ως κεφαλή Του τον ίδιο το Χριστό· τίποτα λιγότερο, αλλά και τίποτα περισσότερο! Κάθε τι το οποίο ανήκει σε αυτό το Θεανθρώπινο Σώμα είναι Εκκλησία, ό,τι δεν ανήκει σε Αυτό, δεν είναι Εκκλησία! Από αυτή τη βασική και θεμελιώδη θεολογική αρχή, ότι η Εκκλησία είναι το Σώμα του Χριστού, δηλ. ο ίδιος ο Χριστός, προέρχονται και οι βασικές ιδιότητες της Εκκλησίας:

- **Μία**, διότι δε νοείται τεμαχισμός ή διχασμός στο άχραντο Σώμα του Χριστού,
- **Αγία**, διότι είναι η Πανάμωμος Νύμφη του Λυτρωτού, την οποία ο ίδιος ο Κύριος παρέστησε «εαυτώ ένδοξον ... μη έχουσαν σπίλον ή ρυτίδα ή τι των τοιούτων αλλ’ ίνα ή αγία και άμωμος» (Εφεσ. 5, 27). Μάλιστα η κάθαρση αυτή έγινε με το Άχραντο Δεσποτικό Του Αίμα.
- **Καθολική**, διότι, όντας «ο Χριστός παρατεινόμενος εις τους αιώνας», είναι ο αποκλειστικός εκφραστής της καθολικής Αλήθειας και η προοπτική της εκτείνεται σε ολόκληρη τη δημιουργία και
- **Αποστολική**, διότι είναι ο αποκλειστικός φορέας της Αποστολικής Διδαχής και της Αποστολικής Διαδοχής, τις οποίες και διασώζει και μεταδίδει μέσα στους αιώνες.

Με βάση τα ανωτέρω :

α) Είναι προφανές ότι από θεολογικής απόψεως η ύπαρξη πολλών Εκκλησιών είναι εντελώς αδιανόητη, εκτός εάν αναφερόμαστε στις Τοπικές Εκκλησίες, τις κατά τόπους φανερώσεις της Μίας Εκκλησίας του Χριστού.

β) Δε νοείται στην Εκκλησία το οποιοδήποτε ψεγάδι ή λάθος. Αυτό σημαίνει ότι η Εκκλησία κατέχει και κηρύττει την πληρότητα της Θ. Αποκαλύψεως, την παραδεδομένη Αποστολική Διδαχή, δηλ. την Αλήθεια. Είναι εντελώς αδιανόητο το παραμικρό λάθος σε θέματα πίστεως. Τα μέλη της Εκκλησίας ασφαλώς και μπορεί να σφάλουν· ποτέ όμως η Εκκλησία δε μπορεί να διατυπώσει ως δόγμα πίστεως υποχρεωτικό για τη σωτηρία, το οποίο αργότερα να ... ανακαλέσει ως εσφαλμένο. Η ύπαρξη λανθασμένης διδασκαλίας, εσφαλμένου δόγματος, ακυρώνει τις βασικές ιδιότητές Της:

- παύει η Εκκλησία να είναι Αγία – ως «έχουσα σπίλον ή ρυτίδα» ψευδοδιδασκαλίας·
- παύει η Εκκλησία να είναι Καθολική – ως μη κατέχουσα το πλήρωμα της Αληθείας·

- παύει η Εκκλησία να είναι Αποστολική – διότι πλέον δεν κατέχει και δεν μεταδίδει την ανόθευτη Αποστολική Διδαχή, αλλά ψευδοδιδασκαλίες.

γ) Η Αποστολική Διδαχή, δηλ. η πίστη και διδασκαλία της Εκκλησίας, δεν επιδέχεται εκ μέρους των πιστών αμφισβήτηση ή άρνηση. Όποιος, ανεξάρτητα με το βαθμό που έχει, συνειδητά και συστηματικά αρνείται το οποιοδήποτε δόγμα πίστεως της Εκκλησίας δεν μπορεί να παραμένει μέλος Της. Η Εκκλησία εκφράζεται αλαθήτως στις Οικουμενικές Συνόδους. Η Σύνοδος που θα χαρακτηριστεί από την Εκκλησία του Χριστού ως «Οικουμενική» είναι ταυτόχρονα σε θέματα πίστεως αλάθητη. Είναι εντελώς αδιανόητη για ένα πιστό η άρνηση των δογματικών αποφάσεων μιας Οικουμενικής Συνόδου. Αν συμβεί αυτό, ο πιστός αυτός δεν μπορεί να παραμείνει μέλος της Εκκλησίας.

δ) Η απόλυτη αναίρεση της Εκκλησίας είναι η αίρεση, δηλ. η συνειδητή άρνηση της καθολικότητας της Αλήθειας. Γι' αυτό Εκκλησία και αίρεση είναι δύο έννοιες απολύτως ασυμβίβαστες: Η Εκκλησία εκφράζει την καθολικότητα' η αίρεση είναι η άρνησή της. Η Εκκλησία είναι το φως' η αίρεση το σκοτάδι. Η Εκκλησία είναι η σωτηρία' η αίρεση η απώλεια. Η Εκκλησία είναι η θεοσέβεια' η αίρεση είναι αθεΐα. Η Εκκλησία είναι η ευθεία οδός' η αίρεση η «στρεβλότης». Η Εκκλησία είναι ο ίδιος ο Χριστός' η αίρεση ο αντίχριστος. Η Εκκλησία είναι η Αλήθεια του Χριστού' η αίρεση η δαιμονική πλάνη.

Οι αποφάσεις των Οικουμενικών Συνόδων χρησιμοποιούν για την αίρεση πολύ σκληρές εκφράσεις για να καταδειχθεί το πόσο φρικτή και απαίσια κατάσταση είναι. Μεταξύ άλλων χαρακτηρίζεται ως «φανλότης φέρουσα τον όλεθρον», «ελεεινή πλάνη» στην οποία «κατεδέθησαν» οι αιρετικοί, «μεμιασμένη κοινωνία», «ρίζα πικρίας», «μίασμα γέγονε τη καθολική Εκκλησία, η των χριστιανοκατηγόρων αίρεσις». Επίσης, η αίρεση «εγκαταλείπουσα» αμέσως ή εμμέσως «τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν τον Υιόν του Θεού» καταντά «κεκρυμμένη ειδωλολατρία» και αθεΐα και γι' αυτό ο ακολουθών αυτή «του χριστιανικού καταλόγου, ως αλλότριος εξωθείσθω και εκπιπέτω».

Μετά τις πιο πάνω απλές και από όλους αποδεκτές γενικές εκκλησιολογικές αρχές, ας προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε το κεντρικό ερώτημα: «Μπορούμε ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί να χαρακτηρίζουμε την σημερινή υπό τον Πάπα Ρώμης χριστιανική κοινότητα ως Εκκλησία του Χριστού; [Ο όρος Εκκλησία δε χρησιμοποιείται συμβατικά, αλλά με την αμιγώς θεολογική του έννοια]. Αν η απάντηση είναι θετική, ότι πράγματι ανήκει στην Εκκλησία του Χριστού μαζί με την Ορθόδοξη Εκκλησία, όπως την πρώτη χιλιετία προ του Σχίσματος, ποιες οι αναπόφευκτες εκκλησιολογικές συνέπειες αυτής της παραδοχής;

Νομίζω ότι αν αποδεχθούμε τους Λατίνους ως Εκκλησία του Χριστού, τότε για να έχουμε στοιχειώδη εκκλησιολογική συνέπεια, **είμαστε υποχρεωμένοι να δεχθούμε ότι:**

1. Το σύνολο των δογμάτων που πρεσβεύουν είναι αληθές. Κατά συνέπεια, δε νοείται η παραμικρή αμφισβήτηση της παπικής διδασκαλίας και πίστεως, ούτε και των παπικών δογμάτων περί πρωτείου και αλαθήτου. Όποιος εμμένει στην άρνηση έστω και ενός δόγματος πίστεως αντιστρατεύεται την αποστολική διδαχή και καθίσταται παραχρήμα αιρετικός και άξιος αναθέματος.

2. Οι υπό του Παπισμού καθορισθείσες μετά την Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο, 14 «Οικουμενικές» Σύνοδοι έχουν ερμηνεύσει αλαθήτως την ευαγγελική αλήθεια, αλαθήτως έχουν εκφράσει την αποστολική διδαχή και οι δογματικοί τους όροι συνιστούν υποχρεωτικά για όλους τους Χριστιανούς δόγματα πίστεως άκρως απαραίτητα για τη σωτηρία. Συνεπώς, οι αποφάσεις των «Οικουμενικών» αυτών Συνόδων πρέπει να γίνουν και από μας τους Ορθοδόξους πλήρως αποδεκτές. Να υπενθυμίσουμε ότι στις 14 παπικές «Οικουμενικές» Συνόδους μεταξύ άλλων εντάσσονται:

a. Οι **ενωτικές σύνοδοι της Λυών (1274) και της Φεράρας-Φλωρεντίας (1438/39)**. Πρακτικά για μας τους Ορθοδόξους σημαίνει ότι οφείλουμε να τιμούμε ως Άγιο τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννη Βέκκο που συμμορφώθηκε και αγωνίστηκε να επιβάλλει τη δογματική απόφαση της Συνόδου της Λυώνος και όχι τους Αγιορείτες Οσιομάρτυρες που αντιστάθηκαν μέχρις αίματος και την πολέμησαν! Οφείλουμε να τιμούμε ως Αγίους τους Ισίδωρο Κιέβου και Βησσαρίωνα Νικαίας που αποσκίρτησαν στον παπισμό γινόμενοι Καρδινάλιοι, αποδέχθηκαν και συμμορφώθηκαν με τη δογματική απόφαση της «Οικουμενικής» Συνόδου της Φλωρεντίας και όχι τον Μάρκο τον Ευγενικό που αντιστάθηκε και την πολέμησε μέχρι τέλους! **Είναι απόδειξη, τουλάχιστον, εκκλησιολογικής σχιζοφρένειας να θεωρούμε τον Παπισμό ως Εκκλησία και ταυτόχρονα να τιμούμε ως Άγιο τον Μάρκο τον Ευγενικό!**

b. Η **Α΄ Βατικανή Σύνοδος (1869/70)**, η οποία καθόρισε ως δόγματα πίστεως υποχρεωτικά για τη σωτηρία: α) το πρωτείο του Απ. Πέτρου επί των άλλων Αποστόλων, β) το πρωτείο εξουσίας του Πάπα Ρώμης εφ' όλης της Εκκλησίας, και γ) το αλάθητο του Πάπα, όταν αυτός αποφαινεται ex cathedra. Τυχόν αμφισβήτηση ή άρνηση των δογμάτων αυτών επισύρει τα **τέσσερα “anathema sint” (= ανάθεμα έστω) της «Οικουμενικής» αυτής Συνόδου**. Χρήση των αποφάσεων αυτών έγινε με την καταδίκη του σύγχρονου μεγάλου Ρ/Καθολικού Θεολόγου Hans Küng, ο οποίος αρνήθηκε το παπικό αλάθητο!

3. Αν ο Παπισμός είναι Εκκλησία του Χριστού τότε – ω! τότε... – όλοι οι μετά το σχίσμα Ορθόδοξοι εκκλησιαστικοί συγγραφείς, οι Άγιοι, οι Πατέρες της Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι ... βλάσφημοι! Διότι είναι φρικτή, φοβερά φρικτή βλασφημία, να χαρακτηρίζεται η Εκκλησία, δηλ. η άσπιλος Νύμφη του Χριστού μας, ως αίρεση, ως δαιμονική επινόηση! Να υπενθυμίσουμε ότι σε αυτή τη φρικτή βλασφημία έχουν περιπέσει όλοι – ανεξαιρέτως όλοι – οι Άγιοι της Ορθοδόξου Εκκλησίας που έχουν ασχοληθεί με τις παπικές διδασκαλίες και **όλοι ομοφώνως έχουν αποφανθεί ότι ο Παπισμός είναι αίρεση!** Μεταξύ άλλων: Μ. Φώτιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, Αγ. Γρηγόριος Παλαμάς, Αγ. Συμεών Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, Αγ. Μάρκος Ευγενικός, Αγ. Νικόδημος Αγιορείτης, Αγ. Κοσμάς ο Αιτωλός, Αγ. Νεκτάριος κ.ά. Μάλιστα ο Αγ. Ιουστίνος Πόποβιτς λέει τα εξής φοβερά: «Εις την ιστορίαν του ανθρωπίνου γένους υπάρχουν τρεις κυρίως πτώσεις: του **Αδάμ, του Ιούδα, του Πάπα** ... το δόγμα περί αλαθήτου του Πάπα είναι **όχι**

μόνο αίρεσις αλλά παναίρεσις ... είναι αίρεσις των αιρέσεων, μία άνευ προηγουμένου ανταρσία κατά του Θεανθρώπου Χριστού»!

Είναι εντελώς αδιανόητο να αποδέχομαι τον Παπισμό ως Εκκλησία του Χριστού και ταυτόχρονα να τιμώ τους ανωτέρω ως Αγίους που τον χαρακτήρισαν ως αίρεση!

4. Το ίδιο ισχύει και για τις μετά το σχίσμα Τοπικές Συνόδους της Ανατολής που καταδικάζουν τις αιρετικές διδασκαλίες του Παπισμού. Και αυτές πρέπει να καταδικαστούν ως ... βλάσφημες! Μεταξύ άλλων:
 1. **Σύνοδος 879, εν Κωνσταντινουπόλει** (χαρακτηρίζεται ως Η΄ Οικουμενική Σύνοδος): αιρετική πλάνη η προσθήκη του filioque στο Σύμβολο της Πίστεως.
 2. **Σύνοδος 1170, εν Κωνσταντινουπόλει**: «βουλήν κατεβάλοντο, ίνα τελείως αποκόψωσι τελείω χωρισμό τον Πάπα και πάντας τους συν αυτώ ... ούτε αυτούς τελείω αναθεματισμό παρέδωσαν, καθώς και τας λοιπάς αιρέσεις ... φήσαντες το Αποστολικόν “αιρετικόν άνθρωπον μετά πρώτην και δευτέραν νουθεσίαν παραιτού, ειδώς ότι εξέστραπτε ο τοιούτος και αμαρτάνει ων αυτοκατάκρητος”».
 3. **Σύνοδος 1450, εν Κωνσταντινουπόλει** (τελευταία Σύνοδος στον Ι. Ν. Αγ. Σοφίας): καταδίκη της ενωτικής Συνόδου Φεράρας-Φλωρεντίας και των αιρετικών διδασκαλιών των Λατίνων.
 4. **Σύνοδος 1722, εν Κωνσταντινουπόλει**: «να αποδιώχσετε το ψεύδος ... να απέχετε μακριά από τις καινοτομίες και τους νεωτερισμούς των Λατίνων, οι οποίοι δεν άφησαν κανένα δόγμα και μυστήριο και παράδοση της Εκκλησίας που να μην το φθείρουν και το νοθεύσουν».
 5. **Σύνοδος 1838 εν Κωνσταντινουπόλει**: «να προφυλάξωμεν τα γνήσια τέκνα της Ανατολικής Εκκλησίας από τας βλασφημίας του Παπισμού ... τα βάραθρα των αιρέσεων και τους ψυχοφθόρους κρημούς της παπικής πλάνης των ... ίνα γνωρίσητε όσον το διάφορον ημών των Ορθοδόξων από των Κατόλικων, ίνα μη απατάσθε από του λοιπού από τα σοφίσματα και καινοφωνίας των ψυχοφθόρων τούτων αιρετικών ... της ματαιόφρονος και σατανικής τούτων αιρέσεως».
 6. **Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων, 1848**: «από αυτές τις αιρέσεις που διαδόθηκαν σε μεγάλο μέρος της οικουμένης, για τους λόγους που γνωρίζει ο Κύριος, ήταν κάποτε ο Αρειανισμός. **Σήμερα είναι και ο Παπισμός ...** (το filioque) είναι αίρεση και αυτή που την πιστεύουν **αιρετικοί ...** γι' αυτό και η μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία ακολουθώντας τα ίχνη των αγίων Πατέρων, ανατολικών και δυτικών, κήρυξε και παλαιά επί των Πατέρων μας, και **αποφαίνεται πάλι σήμερα συνοδικώς ... ότι είναι αίρεση και οι οπαδοί του αιρετικοί ... Επίσης οι συνάξεις που συγκροτούνται από αυτούς είναι αιρετικές και κάθε κοινωνία πνευματική των Ορθοδόξων τέκνων ... με αυτούς είναι αντικανονική, όπως ορίζει ο ζ΄ κανόνας της Γ΄ Οικ. Συνόδου».**
 7. **Σύνοδος 1895, εν Κωνσταντινουπόλει**: «υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές που αφορούν στα θεοπαράδοτα δόγματα της πίστεώς μας και στο θεοσύστατο κανονικό πολίτευμα της διοικήσεως των Εκκλησιών ... Η Παπική Εκκλησία ... όχι μόνο αρνείται να επανέλθει στους Κανόνες και τους όρους των Οικουμενικών Συνόδων, αλλά στο τέλος του 19^{ου} αι. ευρύνοντας το υφιστάμενο χάσμα, επισήμως ανακήρυξε και αλάθητο ... Η σημερινή Ρωμαϊκή είναι **Εκκλησία των καινοτομιών, της νοθεύσεως των συγγραμμάτων των Πατέρων, της παρερμηνείας της Γραφής και των όρων των Οικουμενικών Συνόδων.** Γι' αυτό ευλόγως και δικαίως αποκηρύχθηκε και αποκηρύσσεται εφ' όσον μένει στην πλάνη της».

Από τις ανωτέρω απλές σκέψεις είναι προφανές ότι αν εμείς οι Ορθόδοξοι αποδεχόμαστε τη Ρ/Καθολική Κοινότητα ως Εκκλησία του Χριστού (εν τη θεολογική εννοία) οφείλουμε να είμαστε συνεπείς με αυτή την εκκλησιολογία και να

τροποποιήσουμε αναλόγως τις πεποιθήσεις και τις ενέργειές μας! Ειδάλλως παίζουμε εν ου παικτοίς ή στην καλύτερη περίπτωση κοροϊδεύουμε εαυτούς και αλλήλους, εντός, εκτός και επί τα αυτά!

Ενστάσεις:

α) Θα μπορούσε όμως κάποιος να αντιλέξει: ο παπισμός έχει πολλά στοιχεία εκκλησιαστικότητας (το μεγαλύτερο μέρος της δογματικής και ηθικής διδασκαλίας, της ιεραρχίας, της λατρείας κοκ)· δεν επαρκούν αυτά για να τον θεωρήσουμε Εκκλησία; μήπως θα μπορούσαμε να τον χαρακτηρίσουμε ως σχετικώς Εκκλησία του Χριστού; Ασφαλώς όχι! διότι δεν αρκούν λίγα ή πολλά ή τα περισσότερα στοιχεία εκκλησιαστικότητας, γιατί **η Εκκλησία ταυτίζεται με την πληρότητα και καθολικότητα**. Η παραμικρή έλλειψη αλήθειας την ακυρώνει· η ελαχίστη ύπαρξη πλάνης τη νοθεύει. Άλλωστε, ο θεόπνευστος αποστολικός λόγος είναι κατηγορηματικός: «όστις όλον τον νόμον τηρήση, πταιση δε εν ενί γέγονε πάντων ένοχος» (Ιακ. 2, 10).

β) Τι θα γίνουν τα εκατομμύρια των Καθολικών· θα καταδικασθούν από το Θεό στην κόλαση και θα σωθούν μόνο οι Ορθόδοξοι; Το έλεος του Θεού δεν φτάνει στους ανθρώπους αυτούς; Στο ερώτημα αυτό οφείλεται αναλυτικότερη απάντηση:

Η Ορθόδοξη Θεολογία δεν είναι ένα ιδεολογικό σύστημα που έχει απαντήσεις για οποιαδήποτε θεολογικο-φιλοσοφικο-υπαρξιακό ερώτημα. Μπορεί να αποφαίνεται μόνο για τα θέματα τα οποία έχει φανερώσει η Αποκάλυψη του Θεού και σε όποιο βαθμό Αυτή τα έχει αποκαλύψει! Για τα υπόλοιπα οφείλουμε να σιωπούμε, τιμώντας τα μυστήρια που ο Θεός θέλησε να κρατήσει για τον Εαυτό Του! Σε αντίθετη περίπτωση οδηγούμαστε σε σχολαστικισμό ή και σε βλασφημία θεωρώντας το όποιο ιδεολόγημά μας διδασκαλία και λόγο Θεού! Αυτό βέβαια δεν απαγορεύει τη δική μας συμβολή στην εμβάθυνση στην «άπαξ παραδοθείσα πίστιν τοις αγίοις» (Ιουδ. 4) ή τη δική μας αναζήτηση απαντήσεως στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου. Αντιθέτως μάλιστα αυτό συνιστά ιερή διακονία στο Σώμα του Χριστού, υπό μία προϋπόθεση: **η διακονία αυτή να εδράζεται στην μέχρι τώρα εκκλησιαστική εμπειρία και παράδοση και να γίνεται αποδεκτή από τη σημερινή εκκλησιαστική συνείδηση**. Από τον κίνδυνο της παρεκκλίσεως από την «άπαξ παραδοθείσα πίστιν» μας προφυλάσσει η Χάρις του Θεού, όταν εμείς ταπεινά την επιζητούμε και δεχόμαστε να διατυπώσουμε όχι τις δικές μας «εξυπνάδες», αλλά ό,τι ο Θεός διά των Αγίων Του θέλησε να μας αποκαλύψει... Έτσι στο ανωτέρω ερώτημα νομίζω ότι η απάντηση είναι μία : **το πώς θα κρίνει ο Θεός τους Ορθοδόξους ή τους ετεροδόξους και τους αλλοθρήσκους είναι δική Του ευθύνη και δική Του ... μέριμνα!** Δεν μας έχει αποκαλύψει τίποτα και ως εκ τούτου δεν δικαιούμαστε όχι μόνο να μιλάμε, αλλά ούτε και να σκεφτόμαστε για λογαριασμό Του, αν δεν θέλουμε να καταντήσουμε βλάσφημοι! Εύστοχα έχει επισημανθεί ότι δεν γνωρίζουμε ποιος άνθρωπος σώζεται, αλλά το πώς ο άνθρωπος σώζεται (π. Γ. Μεταλληνός). Εμείς οφείλουμε να εγκαταλείψουμε εαυτούς και αλλήλους – όλους τους ανθρώπους, ολόκληρο τον κόσμο – στην αγάπη και το άπειρο έλεός Του! Είναι τυχαίο άραγε ένα από τα μεγαλύτερα θεολογικά πνεύματα, ο

μεγάλος Ωριγένης αναζητώντας και ασχολούμενος με παρόμοια θέματα για τα οποία η Θ. Αποκάλυψη σιωπά, έπεσε σε πλάνη;

Ας προσέξουμε όμως κάτι ακόμα: Προτύπωση της Εκκλησίας του Χριστού ήταν ο αρχαίος Ισραήλ, που ήταν «ο Λαός του Θεού». Αυτό δε σήμαινε όμως ότι η αγάπη, το έλεος και η ευσπλαχνία του Θεού περιοριζόταν μόνο σε αυτόν και όχι στα άλλα έθνη. Το προφητικό κήρυγμα είναι σαφέστατο, με χαρακτηριστική περίπτωση τη σωτηρία της Νινευή. Το ότι η αγάπη του Θεού σκέπασε τη Νινευή δε σημαίνει ότι και οι Νινευίτες εντάχθηκαν στο λαό του Θεού, τον Ισραήλ. Παρόμοιο περιστατικό έχουμε και στις Πράξεις (κεφ. 10) με τον αλλοεθνή Κορνήλιο στον οποίο η Θ. Χάρις πλούσια χορηγήθηκε· αυτό όμως δεν αρκούσε· δεν τον κατέστησε και αυτομάτως μέλος της Εκκλησίας του Χριστού, του Νέου Ισραήλ, αλλά τον προετοίμασε για να βαπτισθεί και έτσι να γίνει μέλος της Εκκλησίας! Συνεπώς η Χάρις του Θεού και η Αγάπη Του και το Έλεός Του δεν περιορίζονται, αλλά εκτείνονται σε ολόκληρη τη δημιουργία, η οποία προσκαλείται να γίνει Εκκλησία του Χριστού, αποδεχόμενη την πληρότητα της αποκαλυφθείσης Αλήθειας, τον μοναδικό Σωτήρα και Λυτρωτή Ιησού.

Πάτρα, 31 Μαρτίου 2012

π. Αναστάσιος Κ. Γκοτσόπουλος
Εφημέριος Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Πατρών